

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

ANTRADIENIS

Nr. 141(4181)

Anykščiai,

1980 m. gruodžio mėn. 2 d.

Kaina 2 kap.

Aptarti darbinio auklėjimo uždaviniai

LKP Anykščių rajono komiteto ideologinės komisijos išplėstiname posėdyje buvo aptarti moksleivių darbinio auklėjimo, darbo ir poilsio stovyklų organizavimo ir kiti su jaunosios kartos auklėjimu ir darbinio įgūdžių skiepijimu susiję klausimai. Posėdyje greta ideologinės komisijos narių dalyvavo rajono vidurinių mokyklų vadovai ir užklasinio darbo organizatoriai, o taip pat rajono kolūkių vadovai, partinių ir komjaunimo organizacijų sekretoriai iš tų ūkių, kuriuose buvo organizuotos šiemet moksleivių darbo ir poilsio stovyklos.

Išplėstinio posėdžio metu Anykščių rajono liaudies švietimo skyriaus vedėjas V. Plukas, LLKS rajono komiteto sekretorius R. Kufka ir Sanitarinės epidemiologinės stoties vyr. gydytoja D. Sprindžiukienė ne tik aptarė atliktą darbą, gerinant rajono mokyklose moksleivių darbinį auklėjimą,

vasaros metu organizuojant moksleiviams darbo ir poilsio stovyklas, užtikrinant šiose stovyklose geresnes buities ir sanitarines sąlygas, bet ir kalbėjo apie svarbiausius uždavinius, nukreiptus tolesniam jaunosios kartos darbiniam auklėjimui gerinti.

Apie darbo ir poilsio stovyklų vaidmenį, skiepijant moksleiviams ne tik darbinius įgūdžius, bet ir ugdant kolektyviškumą, drausmingumą bei kitus teigiamus bruožus posėdyje mintimis pasidalino „Svyturio“ kolūkio pirmininkas K. Zigas, Troškūnų vidurinės mokyklos užklasinio darbo organizatorė O. Zemleckienė.

Apie aktualius moksleivių darbinio auklėjimo uždavinius kalbėjo LKP Anykščių rajono komiteto sekretorius J. Dailidė.

Posėdžio metu už gerą darbo ir poilsio organizavimą moksleiviams LKP rajono komiteto ir rajono LDT

vykdomojo komiteto garbės raštai buvo įteikti „Lenino keliu“ ir „Anykščių šilėlio“ kolūkių pirmininkams Aleksandru Slavenskui ir Vladimir Sostakui, darbo ir poilsio stovyklos „Olimpietis“ viršininkui — Anykščių antrosios vidurinės mokyklos mokytojai Juozui Pakalniui.

Rajono Liaudies švietimo skyriaus garbės raštai įteikti Troškūnų vidurinės mokyklos užklasinio darbo organizatorei Onai Zemleckienei ir J. Biliūno vidurinės mokyklos mokytojai Stasei Bražėnienei.

Susumavus socialistinio lenktynavimo rezultatus tarp rajone šiais metais veikusių moksleivių darbo ir poilsio stovyklų, šio lenktynavimo nugalėtoja tapo Anykščių antrosios vidurinės mokyklos moksleivių darbo ir poilsio stovykla „Olimpietis“, kuri apdovanota VLKJS CK pereinamąja gairele.

„K. d.“ Inf.

Išvalykime ir išsaugokime sėklas

Daug darbo buvo įdėta ūkiuose, ruošiant sėklą šį rudenį. Svarbiausias uždavinys buvo sumažinti grūdų drėgnumą, siekiant išsaugoti sėklinę medžiagą daigumui. Daug sumanumo parodė Cerniachovskio, „Lenino keliu“ kolūkių, Raguvėlės tarybinio ūkio sandėlininkai P. Ražinskas, J. Paršonis, J. Zibika, kai atvežtus nuo kombainų grūdus, turinčius 28–30 proc. drėgmės, reikėjo išdžiovinti iki 14–15 proc. drėgnumo, nesinaudojant džiovyklomis. Dirbo aktyviosios ventiliacijos įrengimai, grūdai buvo perpilami iš vieno aruodo į kitą. Laiku susirūpinus sėklos valymu ir džiovimu, buvo išsaugotas jos daigumas.

Šiuo metu daugumoje ūkių šiliniui grūdai baigiami valyti. Sėklos pavyzdžiai pristatyti į Valstybinės sėklos inspekciją patikrinimui. Iki šiol pusė ir daugiau supiltos grūdinių kultūrų sėklos Andrioniškio, „Gimtosios žemės“, Levaniškio, „Svyturio“ kolūkiuose paruošta iki I ir II klasės kondicijų. Tačiau ne visur sėkla tinkamai ruošama. Neturi kondicinės sėklos „Atžalyno“, Surdegio, „Vienybės“ kolūkiai, Jakšiš-

kio ir Staškūniškio tarybiniai ūkiai. Nepakankamai dar švari, piktžolėta sėkla rasta „Aušros“, K. Staro, Surdegio kolūkiuose. Kai kuriuose ūkiuose yra žemo daigumo, tačiau gyvybinga grūdinių kultūrų sėkla. Tokius sėklinius grūdus reikia ypatingai prižiūrėti, juos vėdinti aktyviaja ventiliacija su pašildymu. Pradedant juos valyti, aruodo paviršinį grūdų sluoksnį reikia nuimti ir supilti atskirai, kadangi šio sluoksnio sėklinė kokybė būna blogesnė. Reikia rūpestingai paimti sėklos pavyzdžius pakartotiniam patikrinimui.

Ypač būtina rūpintis sėmenų kokybe. Iš linus auginančių ūkių kondicinės sėklos turi tik Levaniškio ir „Ateities“ kolūkiai. Reikia saugoti ir žemesnio daigumo sėmenis.

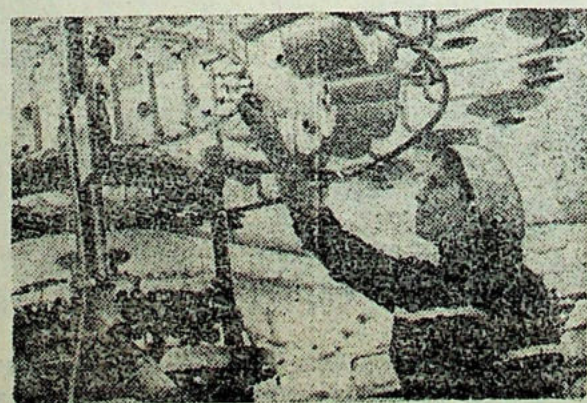
Negalima atidėlioti daigumečių žolių sėklos ruošimo. Kondicinės šios sėklos yra „Atžalyno“, Levaniškio, „Nevežio“ ir kai kuriuose kituose ūkiuose. Tačiau dar visai nebuvo tikrinama supilta daigumečių žolių sėkla „Aušros“, „Pirmyn į komunizmą“, Surdegio, „Vienybės“ kolūkiuose, Jakšiško ir Sodininkystės tarybinuose ūkiuose.

Ūkių agronomų pareiga — organizuoti sėklos valymo

darbus pagal numatytus grafikus, o mechanikai ir elektrikai privalo užtikrinti sandėliuose esančių mechanizmų gerą darbą.

Ūkių vadovams tikslinga pasirūpinti, kad sandėlyje dirbantiems žmonėms būtų deramai atlyginama, kad būtų įrengtas šiltas kampelis jų poilsiui.

B. Rukštelienė
Anykščių rajono valstybinės sėklos inspekcijos agronomė-inspektore

Kapsuko putliųjų verpalų fabriko kolektyvas virš plano jau realizavo produkcijos už 133 tūkstančius rublių. Gražų pavyzdį rodo pirmąjį verpėją, aktyvų jaunimo globotoją Janiną Sikorskienę. Aplaukdamą daugiau kaip 1200 verpėjų, ji jau senokai dirba vienuoliktą penkmečio sąskaita.

NUOTRAUKIJE: verpėja Janina Sikorskienė. G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

SUSIJUNGIMAS ORBITOJE

TASSO-o PRANEŠIMAS

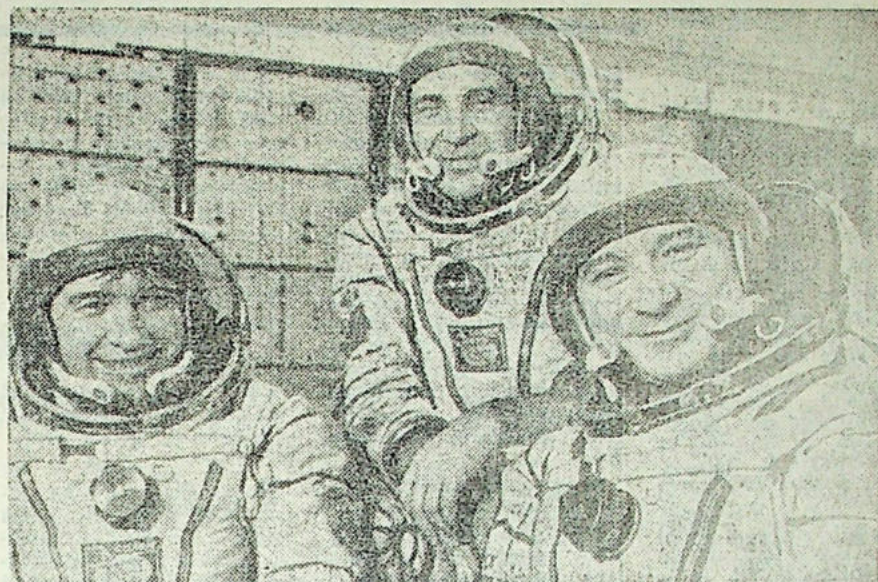
1980 metų lapkričio 28 dieną 18 valandą 54 minutės Maskvos laiku trivietis kosminis transporto laivas „Sojuz T-3“ sujungtas su orbitine stotimi „Saliut-6“. Kosmonautai Leonidas Kizimas, Olegas Makarovas ir Genadijus Strekalovas perėjo į stotį. Kosminėje erdvėje aplink Žemę pradėjo funkcionuoti pilotuojamas mokslinio tyrimo kompleksas „Saliut-6“ — „Sojuz T-3“ — „Progress-11“.

Kosminių aparatų žemtarpinio ieškojimo, suartėjimo ir sujungimo operacijų metu laivo „Sojuz T-3“ ir orbitinio komplekso „Saliut-6“ — „Progress-11“ sistemos veikė normaliai.

Igulos darbo programoje numatoma: — toliau bandyti trivietį transporto laivą „Sojuz T-3“ orbitinio mokslinio tyrimo komplekso sudėlyje; — tikrinti stoties „Saliut-6“ sistemų būklę ir atlikti reikiamus remonto ir profilaktikos darbus; — vykdyti mokslinius-techninius tyrimus ir eksperimentus.

Telemetrinės informacijos duomenimis ir igulos pranešimais, orbitinio komplekso „Saliut-6“ — „Sojuz T-3“ — „Progress-11“ skridimas vyksta normaliai.

Draugai Kizimas, Makarovas ir Strekalovas jaučiasi gerai.

Kosminio laivo „Sojuz T-3“ įgula (iš kairės į dešinę) — laivo vadas L. Kizimas, borto inžinierius O. Makarovas ir inžinierius-tyrėjas G. Strekalovas. A. Puškarevo (TASS-o) nuotr.

IŠRADINGŲJŲ SUMANYMAI

Organizuotai praėjo surengta racionalizatorių savaitė Surdegio kolūkyje. Jos metu pateikti 7 racionalizatoriniai pasiūlymai, kuriuos įdiegus į gamybą, bus gauta daugiau kaip 3000 rublių metinės ekonomijos.

Išradingumu pasižymi ilguosius metus kolūkyje dirbantys tekintojai Antanas Linkevičius. Jis per racionalizatoriaus savaitę pateikė tris pasiūlymus. Ypač vertingas šio racionalizatoriaus pasiūlymas — įdiegtas patobulinimas — tekinimo staklių 1A62T pritaikymas frezavimo darbams Surdegio remonto dirbtuvėse, kur nėra įrengtų frezavimo staklių. Dabar A. Linkevičius gali atlikti sudėtingas frezavimo operacijas ir tuo būdu pagaminti atsargines dalis žemės ūkio mašinoms. Taip antai, jis sėkmingai išfrezuoja šplintavičių griovelius javų kombainų velenams.

Po du racionalizatorinius pasiūlymus šį kartą pateikė kolūkio remonto dirbtuvių

vedėjas Rimantas Magelinskas ir automechanikas Tomas Jocius.

Organizuojant racionalizatoriaus savaitę, padedant įforminti pasiūlymus, daug pastangų įdėjo kolūkio vyr. inžinierius Mindaugas Lissauskas ir vyresn. inžinierius Vladas Seštokas. Pastarasis ir pats yra sumanus racionalizatorius. Įdiegtas jo racionalizatorinis pasiūlymas sruotėžiui — vietoj hidro-pavaros pritaikius kardaninę pavarą, ši yra žymiai patvaresnė.

Sumontuotas ir efektyviai naudojamas prietaisas nuolatinės ir kintamosios srovės generatoriams bei reikiams patikrinti ir remontuoti, kurį sukonstravo Rimantas Magelinskas.

Per šiuos metus kolūkio kūrybinės minties vyrai numatė iš viso pateikti 14 racionalizatorinių pasiūlymų.

A. Plėta
Surdegio kolūkio vyr. ekonomistas

Simtai tonų vaisių kas rudenį prinoksta Sodininkystės tarybinio ūkio soduose. Surinkus juos, išnešti ir pakrauti į transporto priemones rankomis — nelengvas ir nespurtus darbas. Kaip jį mechanizuoti? — tokia mintis nedavė ramybės šio ūkio racionalizatoriui Almantui Radzevičiui. Pagaliau jis rado išeitį: prie traktoriaus T-40 primontavo šakės, kurios įkišamos tarp vaisių konteinerio dvigubo dugno. Igudės mechanizatorius vikriai atlieka šią operaciją. Po to maždaug 300 kg sveriantis konteineris su vaisiais pakeliamas, privežamas prie transporto priemonės ir į ją įkraunamas. Taip sutaupoma daug darbo rankų, paspartėja sodų derliaus derojimas.

Išradingumu pagarsėjusių vyrų Sodininkystės tarybinio ūkio nemaža. Vienas iš jų — suvirintojas Teofilis

Danilevičius. Kartu su traktorininku Rimantu Mikšta jis sumontavo agregatą amoniakiniam vandenii įterpti, prikabinamą prie galingo traktoriaus T-150K. Šiam tikslui buvo panaudota sruotė laistytuvo RZ-1,8 cisterna, dalis standartinio amoniakinio vandens įterpimo agregato įrengimų ir plačias kultivatorius. Racionalizatorių sumontuoto agregato užgriebio plotis yra dukart didesnis, negu standartinio, montuojamo prie MTZ tipo traktorių, o pritaikius skystajai trąšai supilti talpią cisterną, mechanizatoriui retai tenka stabdyti, papildant šios trąšos atsargas.

Tokio pat tipo cisterną T. Danilevičius primontavo prie herbicidų purškimo agregato. Jei seniau, pilant chemikalus į mažesnės talpos baką ir dėl to dažnai stabdyjant, mechanizatorius per dieną nupurškėdavo apie 30 ha pasėlių, tai, naudodamas patobulintą agregatą, tas pats traktorininkas herbicidais apdoroja per dieną 40–45 hektarus.

D. Bartkus

Kronika

Beveik padvigubino šį penkmetį produkcijos išleidimą, atnaujino jos asortimentą Panevėžio baldų fabrikas. Jis vienintelis šalyje tiekia mokykloms baldus komplektais. Panevėžiečių patirimi susidomėta broliškose respublikose, čia buvo surengta mokslinė praktinė konferencija.

Už aktyvų dalyvavimą sąjunginėje apžiuroje „Kiekvienam jaunam dirbančiajam — vidurinį išsilavinimą“ respublikai septintą kartą iš eilės įteikta VPSCT, VLKJS CK ir TSRS Švietimo ministerijos pereinamoji raudonoji vėliava.

(ELTA)

Rajono XI partinės konferencijos delegatai

Kai „Anykščių šilko“ kolūko partinė organizacija svarstė savo ir viso žemdirbių kolektyvo uždavinius, ryšius su TSKP Centro Komiteto spalio plenumo nutarimais, vyriausioji zootechnikė Elvyra Visockienė suprato, kad jos ir jos vadovaujamo padalinio svarbiausias uždavinys, didžiulė atsakomybė ne tik ūkio kolektyvui nepaprastai trumpai ir nuostabiškai apibūdinti toje draugo L. Brežnevo kalbos vietoje, kur sakoma, jog tarybinių žmonių gyvenimo lygio kėlimo kertinis akmuo yra aprūpinimo maisto produktais gerinimas.

Gerinti aprūpinimą, vadinti, didinti gamybą. Atrodo, kas čia naujo: šito gyvulininkystės darbuotojai siekė kiekvienam iš praėjusių penkmečių, siekia ir dabar. Betgi pieno neprimėsi ir mėsos nepagaminsi kiek nori, o tik tiek, kiek leidžia sumanai ir tikslingai panaudoti pašarų išteklių.

Šio penkmečio pradžioje atrodė, kad viskas labai gerai klostosi, kad galgi net užsplanuota mažokai. Šitaip buvo iki 1978-ųjų pabaigos. O paskui du vienas už kitą blogesni pavasariai, dvi net žilaplaukiai žemdirbams nebepamenamos savo blogumu vasaros, du klampūs, be giedros provalsių rudens. Smarkiai sumažėjo grūdų gamyba. Nors laukininkystės darbuotojai, mechanizatoriai tiesiog didvyriškai kovėsi su gamtos kaprizais, bet pašarų, netgi įskaitant priklausčius gauti už linų produkciją ir pagal kitus fondus koncentratų, paruošė 63 procentai reikiamo kiekio. Tokiose padėtyse gyvulininkystės darbuotojams lieka du keliai. Ir teko spręsti, kuriuo iš dviejų kelių žengti. Vienas, lengviausias kelias — sumažinti gyvulių skaičių tokiu mastu, kad li-

kusiems socializmo užtektų pašarų. Ir iš pirmo žvilgsnio, ir iš daugiametės patirties šis kelias netgi viliojantis. Žinoma, iš pradžių gausi pylos, kad neturi planinio gyvulių skaičiaus. Bet labai greitai susilauksi ir pagyrų, kad moki intensyvinėti gyvulininkystės produktų gamybą, kad tavo vadovaujamos melžėjos daug pieno primelžė iš karvės, šėrėjai pasiekia didelius gyvulių paros priesvorius... Juokinga, bet

darbui, kiek sąžiningumo, savo pareigos supratimo, kad vis tik būtų pasiekta, kas, atrodė, beveik nepasiekiamas: su minimaliu pašarų kiekiu, pasiekti maksimaliai įmanomą produkciją. Ir jeigu šandien kolūko kolektyvas gali didžiulius, kad mėsos ir pieno gamina ir realizuoja daugiau, negu pernai, kad, nežiūrint baisiausiai netikusios vasaros, karvių produktų masės aukštesnis ir visų rūšių gyvulių skaičius didesnis, negu pernai, tai argi atrasi

kybė prasta. Tenka, kaip sakoma, žąsies sparneliu sušluoti viską, kas tik įmanoma naudoti gyvulių šėrimui. Sėmenų pelai jau dabar šutinami, maišomi su spyglių pasta, pridedama kiek koncentratų ir išeina kad ir ne idealus, bet vis tik pakankamas pašaras kiaulėms. Žolės miltų agregatas, matyt, turės dirbti vos ne per žiemą, nes kone visus šiaudus teks termiškai apdoroti, kad tiktų gyvulių šėrimui. Dabar visų svarbiausia, kad kiekvienas kiekvienos pašarų rūšies kilogramas patektų tokiu kiekiu ir tokiam gyvuliui, kad duotų kuo didesnę naudą ir tarnautų bendram tikslui — padėtų išlaikyti didžiulius gyvulių kaime iki pavasario.

Elvyra Visockienė, kurią ūkio komunistai išrinko rajono XI partinės konferencijos delegate, iš patirties žino: jei išlaikyti maksimaliai įmanomą gyvulių skaičių iki gailavos pradžios, gali būti tikras, kad, jei kuris nors intensyvumo rodiklis netgi sušlubuos, tai bendra gamyba nesumažės. O tai dabartiniu labai nepalankių metų periodu bene svarbiausia. Tik taip gali sėkmingai vykdyti svarbiausią gyvulininkystės darbuotojams iškeliamą uždavinį — didinti gyvulininkystės produktų gamybą. Jei gamyba didins, tai tuo pačiu padėsi gerinti gyventojų aprūpinimą maisto produktais.

K. Janulionis,
B. Kerpėnas

Visų svarbiausia

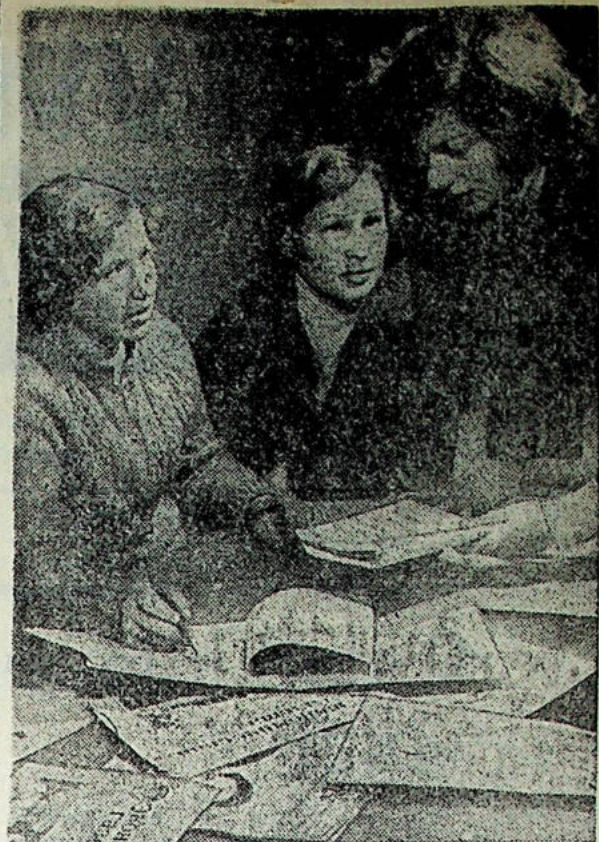
gyvenime šitaip ne taip jau retai pasitaiko.

Bet eiti šiuo keltu, tai — atsisakyti paties svarbiausio uždavinio vykdymo bent jau artimiausiais metais, nes gyvulininkystės produktų gamybos nepadidinsi vien gamybos intensyvinimu. Reikia didinti ir gamybos apimtį, vadinasi, laikyti esamomis sąlygomis įmanomai didesni gyvulių skaičių. Štai ir buvo nuspręsta: gyvulių skaičiaus nemažinti, peržengiant naujo penkmečio slenkstį turėti 1750 galvijų, 3100 kiaulių.

Prieš metus padėtis taip pat nebuvo geresnė. Ne juokas buvo išderinti per žiemą šieno davinėlių, kai jo viena tona teko daugiau, negu trims galvijams, kai koncentratų teko skaičiuoti ir perskaičiuoti gramų vieneto tikslumu ir tai vos sudurdavai galą su galu. Zootechnikams šita darba teko atlikti vis tik popieriuje, sudarant šėrimo planus ir pašarų racionus. O melžėjoms, šėrėjoms, pašarų vežėjoms ir sandėlininkams — natūroje. Ir kiek reikėjo atsidavimo

tokį žodį, kuriuo galėtum išreikšti padėką už didžiulį triūsą ir žemdirbio sąžinę melžėjoms Danutei Sriubienei, Angelei Korsakienei, Juliei Strazdienei, verslių augintojoms Onai Tumieniei, Onai Vitkevičienei, Domicelai Kazlauskenei, kiaulių šėrėjoms Onai Girnienai, Liudai Skujienai, Pranui Karveliui ir dešimties kitų pulkių gyvulininkystės darbuotojų, rūpestingiems specialistams, fermų vedėjams už visa tai, kas nepaprastai sunkiomis sąlygomis pasiekta.

Blogų metų periodas, atrodo, nesibaigė. Ir reikia galvoti, kaip išvengti gamybos smukimo, kaip užtikrinti, kad ir ateinantį rudenį ekonomisto A. Mjezelio pateikiamose suvestinėse prie gamybą apibūdinančių skaičių, lyginamų su tais pat skaičiais, pasiektais prieš metus, būtų pliuso ženklai, o procentinėje išraiškoje tik triženkliai skaičiai. Šieno, tiesa, šiemet daugėliau. Daugėliau šienainio, siloso. Betgi koncentratų mažiau. Šiaudų taip pat mažiau ir jų ko-

Aktyviai veikia politinformatorių grupė Pakruojo rajono „Naujo ūkio“ kolūkyje. Grupės vadovauja komunistė Irena Jankūnienė. Kolūkiečiai dabar skaitomai pranešimai, susiję su artėjančiu TSKP XXVI suvažiavimu.

NUOTRAUKE: politinformatorių vadovė I. Jankūnienė (kairėje) su politinformatorėmis O. Totilene ir B. Nedzveckiene ruošiasi eiliniams kolektyviniams pašnekešiams.

G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

„SPARTAKO“ FABRIKE

PIRMONE —
I TSKP GREITAS

Tatjana Trusova vos truputį per dvidešimt. Veltininkų kolektyve ji trūfė tik ketvirtį metų, bet šio laiko pakako, kad darbšti mergina įsivertint nelengvą pagrindų formuotojos amatą, taptų socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja, geriausia rajono jaunąja gamybininke. Suderindamą darbą su mokymais, Tatjana neaktyviai būdu sėkmingai studijuoja Vilniaus valstybiname universitete.

Neseniai fabriko komunistai komjaunuolę Tatjaną Trusovą priėmė kandidate į TSKP narius. Ji tarsi pratęsia šaunias spartakių darbo veteranų tradicijas.

I UZTARNAUTĄ POILSĮ

Trisdešimt trys darbininkiškos biografijos metal sieja Jeleną Samsonovą su veltininkų fabriko kolektyvu. Pradėjusi čia dirbti eiline darbininke dar sunkiais pokario metais, ji kartu su kitais darbo veteranais džiaugėsi iškilusiais šio fabriko gamybiniais korpusais ir darbą

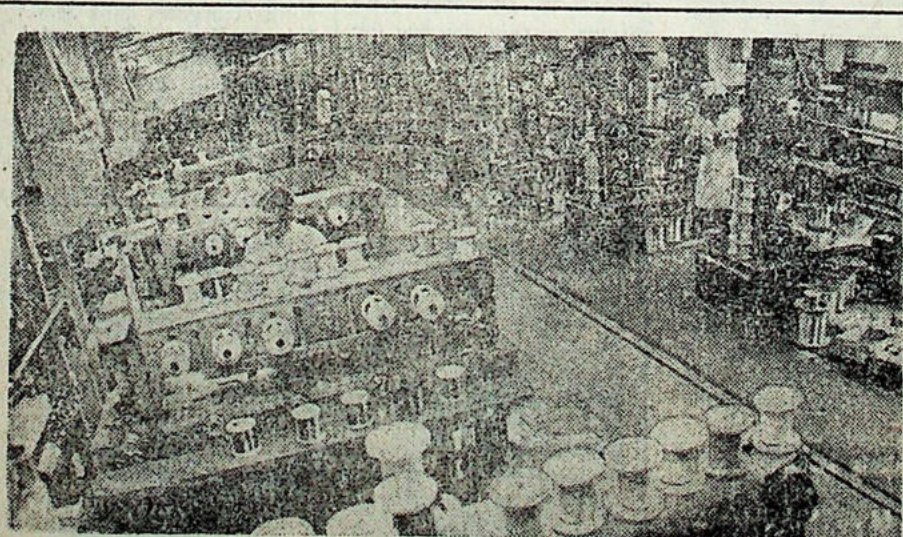
lengvinančiais mechanizmais. O 1952-aisiais fabriko komunistų šeima Jeleną priėmė į savo gretas, nes pagarba kolektyve ji pelnė savo sąžiningu darbu. Kuo Jeleną bedirbtų — karšėja ar pagrindų sutankintoja — ji visad atgėdė patikėta darba atlikti stropiai. Neatsitiktinai ji tapdavo daugkartine socialistinio lenktyniavimo, nugalėtoja. Savo sukauptu patyrimu Jeleną mielai dalinavosi su darbo draugais. Jelenos darbštumas ir pareigingumas įvertinti daugeliu paskatinių, jų tarpe „Garbės ženklų“ ordinu, „Darbo veterano“ medaliu. Šį mėnesį fabriko kolektyvas Jeleną Samsonovą iškilmingai palydėjo į užtarnautą poilsį.

MOBILIZUOJANTIS PIRMŲ PAVYZDYS

Anykštėnai — veltininkų gamintojai ne tik įvykdė, bet ir viršijo šio penkmečio baigiamųjų metų dešimties mėnesių bendrosios produkcijos gamybos ir jos realizacijos uždavinius. Per tą laiką virš plano realizuota produkcijos už 100 tūkstančių rublių, o bendrosios produkcijos gamybos planas įvykdytas 101,4 proc. Septyniadešimt, arba trečdalis kolektyvo narių šiuo metu dirba jau vienuoliktąjį penkmečio sąskaiton. Veltininkų pakuotoja Anelė Varnienė, kedentojai Vy-

tautas Repečka, Leonas Sapola dešimtojo penkmečio elgoje jau įvykdė septynerių metų asmenines užduotis ir jų darbo kalendoriuje būtų vienuoliktąjį penkmečio trečiąjį. Į pirmūnus lygiuojasi ir kiti fabriko dirbantieji, kupini ryžto įvykdyti socialistinius įsipareigojimus TSKP XXVI suvažiavimo garbei.

J. Junevičius
„K. d.“ koresp.

Panevėžio VLKJS 50-mečio kabelių gamyklos produkcija siunčiama į daugelį šalių užsienį. Per metus čia pagaminama įvairių kabelių daugiau kaip už 27 milijonus rublių. Šiemet virš plano jų pagaminta už 314 tūkstančių rublių. Du trečdaliai visos produkcijos žymima kokybės ženklu.

Sutikdami TSKP XXVI suvažiavimą, panevėžiečiai įsipareigojo dar pagaminti viršplaninės produkcijos už 125 tūkstančius rublių ir sulaupyti 260 tūkstančių kilovoltvalandžių elektros energijos.

NUOTRAUKE: Panevėžio VLKJS 50-mečio kabelių gamyklos emaliavimo ceche. A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

TEISĖTVARKOS SARGYBOJE

„...stodamas į savanoriškąją liaudies draugovę, iškilmingai pasižadau būti drąsus, budrus ir drausmingas draugovinėms, nesutaikomai kovoti su vėšosios tvarkos pažeidimais, griežtai laikytis socialistinio teisėtumo, būti pavyzdžiu darbe ir buityje...“

(Iš savanoriškosios viešosios tvarkos palaikymo Liaudies draugovės nario iškilmingo pasižadėjimo)

Aną savaitgalio vakarą Kavarsko kavinėje girdėjosi daugiabalsis šurmulis, kai tą alaus nelikėtai nustelbė dūžtančio stiklo žvangesys: vestibulį nubarstė didoko sieninio veidrodžio šukės... Apie incidentą kavinės darbuotojai tuoj pat pranešė miesto liaudies draugovės tuokart budėjusiems draugovinėms. Veikia prieš visuomeninius viešosios tvarkos sergėtojus jau stovėjo galva nuleidęs, nuo vyno apsvaigęs vaikinys.

— Nelengvas, bet dar labiau reikalingas liaudies

draugovinėko darbas. Ir toli gražu ne vien nusikaltėliams gaudyti. Ar ne todėl, jog žmonės su raudonais raiščiais ant rankovių laiku sugeba užkirsti kelią nusikaltimams, perspėja slidžiu keliu pasukusius, sudraudžia tuos, kurie nesaugiai laiko visuomeninį turtą, pastebi mai rečiau užgirstam apie pražangą viešajai tvarkai, — pastebi Kavarsko miesto LDT vykdomojo komiteto pirmininkas Viktoras Bartkus.

— Šiuo metu miesto draugovinėko būrį sudaro 56 vi-

suomenininkai. Kad būtų įmanoma dalykiškiau koordinuoti jų veiklą, jie visi pasiskirstė į 11 savanoriškų komandų (po 5 žmones), kurių vadais, kaip taisyklė, tapo miesto organizacijų, įstaių vadovai, — aiškina miesto liaudies draugovės vadovas Lionginas Subatavičius.

Ne visada tenka laiku sugrįžti į namus Kavarsko ryšių linijų cecho viršininkui komunistui Lionginui Subatavičiui. Kartais atšala ir vakarienė. Tada namiškiai žino: miesto draugovinėko budi. Rimties sargyboje visuomeninę tarnybą eina pedagogas Vladas Zukauskas ir vaikų darželio vedėja Elena Čaikauskienė, buities tarnybos darbuotojas Petras Kabikas ir melioratorius Alfonsas Butkus. Giliai šią savo pilietinę pareigą suprantą ne tik liaudies draugovės veteranai Albinas Imbrasas, Vladas Pivoras, bet ir Algirdas Gansinias, Romualdas Strolia, Jonas Sudeikis bei kiti pirmus metus ryšintys raudonąjį raištį. Kiekvieno momento visuomenininkams pasirengęs ateiti į pagalbą, nuolat nešvokšti padėsinančio žodžio, dalykiško patarimo Kavarsko apylinkės VRS inspektorius milicijos leitenantas Bronius Glinskas. Jo darbo kabineje jau kuris laikas stovi geriausiai dirbančiam rajono apylinkės inspektorui skirta gairėlė.

Mūsų santvarka davė darbo žmogui stiprų kovos už šviesią ateičių ginklą — jo interesus ginančius įstatymus. Visų mūsų pareiga juos gerbti, saugoti, savo doru gyvenimu ir triūsą įrodyti giliu pareigos supratimu, nes šviesaus rytojaus pamatai grindžiami žmonių sąžiningumu, sąmoningumu. Šią išmintingą tiesą Kavarsko miesto liaudies draugovinėkai ir stengiasi išaiškinti vietos žmonėms, išaiškinti ir įgyvendinti.

L. Valtionis
„d.“ koresp.

KOLEKTYVINIS
DARBAS

2 psl, 1980, XII, 2

Konstantinas Sirvydas — mūsų žemietis

Orgasus Anykščių kraštas savo literatūrinėmis vietovėmis. Šiame krašte yra gimę, gyvenę ir kūrę žymūs lietuvių rašytojai: klasikai Antanas Baranuskas, Jonas Bilūnas, Juozas Tumas-Vaižgantas, Antanas Vienuolis-Zukauskas, kurie savo kūriniais išgarsino Anykščių vardą toli už mūsų respublikos ribų. Anykštėnai pagrįstai gali didžiuotis ir kitais savo žemiečiais — rašytojais, kūrliu literatūrinio palikimo gali naudotis šių dienų skaitytojas.

Tačiau mažiau yra kalbama ir rašoma apie tai, kad Anykščių rajone yra gimęs ir kurį laiką gyvenęs vienas žymiausių lietuvių rašytojų kūrėjų, rašytojas Konstantinas Sirvydas. Tiesa, „Lietuvių literatūros istorijos“ pirmoje dalyje (1957 m.) rašoma: „Konstantinas Sirvydas gimė 1579 m., spalio mėn., Anykščių apylinkėse“. Tokie tikslai apytiksliai teiginiai yra ir kituose šaltiniuose, iš kurių matome, kad tik apytiksliai buvo kalbama apie rašytojo gimimo vietą.

Ir štai 1979 metais žurnalo „Mokslas ir gyvenimas“ Nr. 12 žymus lietuvių kalbininkas, filologijos mokslų daktaras, Vilniaus Valstybinio universiteto profesorius Jonas Palionis savo straipsnyje „Pirmoji lietuvių kalbos žodyno autorius“ rašo: „Pirmoji lietuvių kalbos žodyno autoriumi visuotinai pripažintas Vilniaus akademijos profesorius Konstantinas Sirvydas (apie 1579–1631 m.). Jis buvo didelis savo gimtosios kalbos mylėtojas, plačios erudicijos lietuvių kalbininkas ir rašytojas. Kol nebuvo apytiksliai nustatyta jo gimimo vieta ir nesurastas autografas, jis žinomiausias buvo vadinas Sirvydu. Tačiau dabar, kal prof. K. Jablonsko ir prof. J. Balčikonio įtikinamai išaiškinta, kad rašytojas kilęs iš Dabučių apylinkių netoli Anykščių (veikiausiai iš ten esančio Sirvydų kaimo), be to, kal Romos jėzuitų archyve surastas jo autografas

(Konstantinus Sirvid), var-toti netikrą pavardės formą būtų nesuapratimas“.

Vadinasi, Anykščių rajone, „Gintaro“ kolūkio ribose esančiame Sirvydų kaime nustatyta dar vieno žymaus lietuvių kalbininko ir rašytojo gimimo vieta. Tačiau esu tikras, kad dauguma skaitytojų ir literatūros mylėtojų to nežino. Kadangi pats esu kilęs iš Sirvydų kaimo, tai pamenu, jog kadaise jame buvo apie 20 sodybų. Vykstant melioracijai, dabar čia išlikusios tik 4 sodybos. Todėl ar nevertėtų Sirvydų kaime pastatyti paminklinį akmenį ir jame atžymėti Konstantino Sirvydo gimimo datą ir vietą. Manau, kad tai galėtų padaryti „Gintaro“ kolūkio valdyba. Tai būtų dar viena dovana lietuvių literatūros mylėtojams, dar viena lankytina literatūrinė vietovė Anykščių rajone.

Kuo žymus yra lietuvių kalbai ir literatūrai Konstantinas Sirvydas? Kad plačiam skaitytojui nereikėtų ieškoti medžiagos archyvuose, pateikiu trumpus biografinius duomenis.

Konstantinas Sirvydas mokėsi penkiaklasėje Vilniaus jėzuitų kolegijoje. Čia buvo dėstomos lotynų, graikų, hebrajų kalbos. 1598 metais baigęs kolegiją, Sirvydas buvo priimtas į Lietuvos jėzuitų noviciatą Rygoje, o iš ten pasiųstas į Dorpatą (Tartu). Vėliau Sirvydas persikėlė į Nesvįžį, kur dvejus metus dėstė graikų ir lotynų kalbas. 1606–1610 m. studijavo teologiją Vilniaus akademijoje. Vėliau dėstė toje pačioje akademijoje, buvo paskirtas rektorius patarėju. Akademijoje jam buvo suteiktas filosofijos ir laisvųjų menų magistro laipsnis. Mirė Sirvydas 1631 m. rugpjūčio 23 d.

Svarbiausias Sirvydo li-tuanistinis darbas yra lenkų lotynų-lietuvių kalbų žodynas „Dictionarium trium lingvarum“, kurio išėjo penki leidiniai. Tai buvo pirmasis lietuvių kalbos žodynas. Ja-

me užrašyta daug gražių lietuviškų liaudies žodžių, paties autoriaus sukurtų ir iki mūsų dienų išlikusių naujadarų. Šiuo žodynu vėliau naudojosi daugelis lietuvių rašytojų. Todėl Sirvydo žodynas yra „epochinės reikšmės darbas, davęs pradžią lietuvių leksikografijai ir daug prisidėjęs prie lietuvių literatūros ir literatūrinės kalbos turinimo bei ugdy-mo“. Taip rašo profesorius J. Palionis.

Daugelis kalbininkų, studijuodami lietuvių kalbos istoriją, visada kruopščiai domisi ir kitu jo rinkiniu „Punktai sakymų“, kuriame yra nemaža puikių stilistinių išraiškos priemonių, gausu senųjų rytų aukštųjų tarmės pavyzdžių.

Sios knygos ir sudaro didelį indėlį į lietuvių kalbos kultūrą ir literatūrą.

Ant. Sleikus
Ukmergės 5-osios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas

KOL DAR NEVĖLU

— Negalime dirbti, nutrūko elektros tiekimas, — skundžiasi K. Staro kolūkio vadovams Nakonių karvi-džių darbuotojai.

— Patamsyje akis išsibaldysim, — nerimauja Vaid-lonių kiaulidėse dirbančios moterys.

Suskantama ieškoti vyr. energetiko Alvydo Norkūno. Bet kur tu jį rasi, kas atspės, kur jis užuodė alučio ar „rašalo“? O gal jau prisivaišinęs kur snaudžia...

Sitokios istorijos kartojasi nuolat. Galima sakyti, nuo pat A. Norkūno atėjimo į kolūkį. Dar ir metų nėra, kaip A. Norkūnas dirba ūkio vyr. energetiku, o jau spē-jo 24 mėn. prarasti motociklininko teises už tai, kad va-ravo motociklą girtas, jau VRS organų baustas, nes gir-tas šliktinėjo gatvėje. Ne kartą A. Norkūno darba ir el-gesį svarstė kolūkio valdyba, ne kartą jis mušėsi į krū-ting, žadėjo nebegirtauti, bent jau darbe, gyrėsi pradė-siąs gydytis nuo alkoholizmo. Bet visus pažadus A. Nor-kūnas tuoj pamiršdavo, vos gavęs progą nusitverti stik-lelį. Tris kartus ūkio vyr. specialistą svarstė profilaktinė taryba, bet ir tas nieko nebeįspėjo.

A. Norkūnas dar jaunas žmogus, bet jau nebeįspėja atspirti svaigalų stiklui. Ūkio valdybai, žinoma, leng-viausia atleisti tokį iš darbo ir numoti į tolesnį jo liki-mą ranka. Bet kas lengviausia, ne visuomet geriausia. Ir todėl teisūs ūkio vadovai, kurie mano, kad, kol dar ne visai vėlu, A. Norkūną reikia gydyti nuo alkoholizmo. Reikia manyti, kad taip ir bus padaryta, tuo labiau, kad ir nuolat kenčianti A. Norkūno šeima yra tos pat nuo-monės.

P. Saltis,
B. Kerpėnas

Kodėl jėzuitai daroši „raudonaisiais“

Aukštojoje katalikų bažny-čios hierarchijoje negirdėtas įvykis: jėzuitų ordino gene-rolas Pedras Arupė nusiuntė popiežiui Jonui Povilui II oficialų laišką, kad jis nori atsistatydinti. P. Arupė šį savo žingsnį motyvavo pa-blogėjusia svei-kata ir seny-vu amžiumi, bet Vakarų spauda, besido-minti Vatikano reikalais, vienlingai reiš-čia nuomonę, kad atsistaty-dinimo priežastys yra daug gilesnės. Ordino generolas nutaręs pasitraukti dėl as-t-rių prieštaraimų tarp pačių jėzuitų ir dėl P. Arupės nesutarimų su „šventuoju sos-tu“. P. Arupė neseniai apke-liavo beveik pusę pasaulio, niekas nėra girdejęs jo nusi-skundimų sveikata, o j spau-dą jau anksčiau prasismelk-

davo žinių apie Vatikano nepasitenkinimą dabartine būkle jėzuitų ordino. Romos popiežiai — anksčiau Povilas VI, dabar Jonas Povilas II — jau yra bandę sudraus-minti jėzuitus ir jų genero-lą, priversti juos laikytis

kų bažnyčios slouksnial, tarp jų — ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, todėl „Opus dei“ taip išplėtė savo įtaką, kad pernai Romos popiežius vos neatėmė iš jėzuitų ir neper-davė jam galingiausio ideo-loginio šventojo sosto ruporo — „Vatikano balso“.

Jėzuitų susikilimą ir jų ne-sutarimus su Vatikanu su-kėlė mėginimai pritaikyti ka-talikų bažnyčiai prie šiuolaikinių sąlygų. Daugelis ordi-no narių re-mia reformaci-

TIKINČIAJAM IR ATEISTUI

oficialių Vatikano nurodymų. Jėzuitų ordinas pergyvena aštrią krizę. Kaip praneša Vakarų spauda, per pasta-ruosius penkiolika metų, praėjusių nuo II Vatikano su-sirinkimo, iš ordino pasi-traukė apie 9 tūkstančius žmonių. Tad šiuo metu vi-same pasaulyje priskaičiuo-jama tik apie 27 tūkstančius jėzuitų.

Pasak Vakarų spaudos, ordinas suskilo į „dešiniuo-sius“ ir „kairiuosius“. Prie pastarųjų priskiriamas ir pats jėzuitų generolas. Dar daugiau. Popiežius Jonas Povilas II, inspiruodamas kampaniją prieš P. Arupę, pavadinęs jėzuitų veiklą Lotynų Amerikoje „prokomu-nistine“. Jėzuitai tiek dažnai kaltinami „komunizmu“, jog P. Arupė laikė reikalinga pernai nacionalinėje Italijos spaudos asociacijoje viešai paaiškinti, kad jis anaipol ne komunistas.

Iš pirmo žvilgsnio visa tai atrodė juokinga. Kas nežino, kad jėzuitų ordinas perlaik buvo fanatiškiausias katalikų bažnyčios ramstis, kad kaip tik jėzuitai pasta-raisiais dešimtmečiais įnir-tingai kariauja prieš mark-sizmą ir socialistines šalis. Juk neveltui ordino genero-lai vadinami „juodaisiais po-piežiais“, o pats ordinas — „juodąja mafija“.

Tiesa, pastarąjį pavadinimą iš jėzuitų dabar baigia paveržti kitas aršiausių tamsybininkų ordinas — „Opus dei“, dažnai vadinamas „Sventojo kryžiaus sąjunga“. Jį remia turtingiausi katali-

nes tendencijas, ypač plačiai pasireiškusias po II Vatika-no susirinkimo, tuo tarpu pastarieji popiežiai — tiek Povilas VI, tiek Jonas Povilas II — ir dauguma aukš-tųjų dvasininkų mėgina jas stabdyti. Nesutariama ir dėl draudimo dvasininkams tuok-tis ir dėl pažiūros į gimsta-mumo apribojimus, o svar-biausia — dėl socialinių baž-nyčios pozicijų.

Antal Lotynų Amerikoje, kur dabar priskaičiuojama beveik pusė viso pasaulio katalikų ir kur plačiausiai veikia jėzuitai — priešakinis „Kristaus karių“ būrys, kaip pripažino P. Arupė, katalikų bažnyčia nebegali ar iriboti tradiciniais gudimais pomir-tine dangaus karalyste. Ten klesti baisus skurdas, betel-siškumas, daugelį šalių val-do kruvini fašistiniai diktato-riai. Plati išsivaduojamoji darbo žmonių kova patrau-kia ir kai kuriuos dvasiškius, jie neretai tampa fašistinių režimų aukomis. O socializ-mo idėjos plačiosiose masė-se tokios populiarios, kad ka-talikų bažnyčiai, norint pa-traukti į savo pusę žmones, pasak P. Arupės, „negalima iš anksto atmesti tam tikro dialogo ir net kritinio bend-ravimo su marksistinės kryp-ties grupėmis ir judėjimais galimybės“. Kaip tik dėl to-kių pažiūrų tradicinių katali-ku bažnyčios metodų šaltininkai, įskaitant ir aukštąjį Vatikano hierarchiją, kaltina jėzuitus „komunizmu“, nors šie paprastai tik dangstosi „dialogo su marksistais“ skralste.

Popiežius Jonas Povilas II paprašė jėzuitų ordino gene-rolo, kad šis laikinai atsisak-tytų savo sprendimo atsista-tydinti. Net ir tuo atveju, jei P. Arupė nepaklausys šven-tojo sosto raginimo, o pope-žius iki ordino generalinės kongregacijos sušaukimo į jo vietą paskirs savo vikarijų. P. Arupės atsistatydinimo procedūra užtruks iki atei-nančių metų. Kaip ten be-būtų, jėzuitų ordino istori-joje neturintis pavyzdžio „juodojo popiežiaus“ atsista-tydinimas (jie iki šiol būda-vo renkami iki gyvos gal-vos) dar kartą patvirtino, kokią gilią krizę šiuo metu pergyvena katalikų bažnyčia.

A. Petkus
(ELTA)

Jaunimą dominančia tema

Šių metų gruodžio 6 dieną per respublikinį radiją bus transliuojama populiari laida „Jaunimo banga“, paruošta Anykščių rajone. Šios laidos redaktorius Aleksas Bočarovas pabuvojo „Lenino keliu“ kolūkyje. Svėdasų kultūros namuose bei kituose kolektyvuose, kur į magnetofono juostą įrašė jaunimo aktyvistų, jaunųjų darbo pir-mūnų, žemės ūkio specialis-tų mintis apie jaunimą do-minančias problemas, kultū-ringą laisvalaikį, aktyvią po-ziciją gyvenime, jauniosios gyvulininkystės darbuotojų pamainos ugdymą.

B. Vytaitis

„Senųjų tikėjimų formos ir kultai“

Religijos pradai magijos, fetišizmo, totemizmo, pradi-nio animizmo formomis ne-beįėjusiai pasireiškė jau pa-olito pabaigoje. Vėliau plė-tojantis socialiniams-ekono-miniams santykiams, lavė-jant žmonių sąmonei, atitin-kamai kito ir pirmąsias reli-gijas, kuri palaipsniui įga-vo naujų formų ir elemen-tų. Ryškėjant išnaudotojų ir išnaudojamųjų klasėms, atitinkamai stiprėjo ir religijos socialinis vaidmuo. Jei pir-mykščiai žmonės vaizdavosi pomirtinį gyvenimą labai pa-našų į žemiškąjį, tai for-muojantis klasėms, pomirtinio gyvenimo vaizdavimas pagal žemiškojo gyvenimo modelį religijai tapo pagrindu sankcionuoti visuomenės suskirs-tymą į klases, pateisinti vie-šą išaukštinimą, kitų paže-minimą. Taigi, turtingiesiems ir po mirties turėjo būti skiriamos dangiškosios aukšty-bės, o paprasčiausiems — tai-mieji karalystės požemiai.

Pirmąsias religijas įdomi daugeliu aspektu. Įdomus su daugybe tabu meilės ir san-tuokos supratimas, agrarinis, genties vado ir globėjo kul-tas bei pomirtinio gyvenimo vaizdiniai. Visa tai domno ir tebedomina etnografus, istorikus bei kitų sričių moks-lininkus. Neseniai knygvnuo-

se pasirodžiusi J. Galvydžio knygelė „Senųjų tikėjimų formos ir kultai“ duoda at-sakymus į daugelį mus do-minančių klausimų, populia-riai aiškina pirmąsias reli-gijas vaizdinių raidą bei naujų formų atsiradimą. Pačios seniausios šios reli-gijos formos plačiai buvo

aptartos prieš porą metų pa-sirodžiusioje to paties auto-riaus knygoje „Kodėl ir kaip žmogus pradėjo tikėti?“. Šis leidinys iš dalies papildo ankstesnįjį ir yra tarytum pirmojo tęsinys.

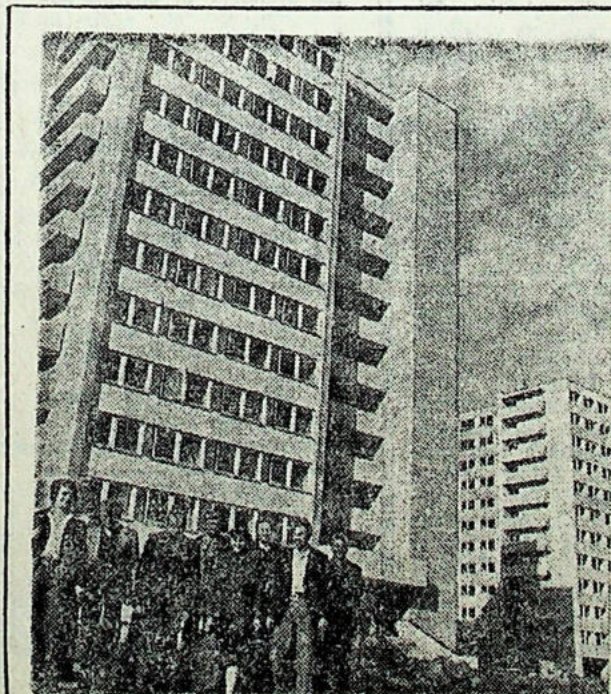
Pirmoje knygelės dalyje plačiai aptariami pereinamo-jo iš pirmąsias visuomenės į klasinę laikotarpio religi-niai kultai. Čia kalbama apie asmenų globėjo kultą — ti-kėjimą asmeninėmis dvasio-mis globėjomis, šis tikėjimas ypač buvo paplitęs tarp Šiaurės Amerikos indėnų. Knygelėje rašoma apie vadų garbinimą, jų pomirtinio su-dievinimo, jaunųjų įšventi-mo ir kitus kultus.

Antroje dalyje populiariai aptariami senieji religiniai ritualai ir jų atlikimas.

Ritualas — tai ne kas ki-ta, kaip religijos „praktika“, apimanti religines apeigas, maldas, aukojimus, šventes. Viena iš seniausių tikėjimo ritualų formų — maldavimai ir maldos, kuriomis buvo siekiama palenkti antgamti-nę būtybę ir gauti iš jos įvairių malonių. Kita forma — aukojimai, kurie, kaip pa-žymi autorius, kilo iš sieki-mo pavalgydinti mirusiųjų vėles. Aukomis buvo siekia-ma palenkti galingų protė-vių vėles, sudievinus gam-tos kūnus bei reiškinius. Daugelio ritualinių apeigų atlikimas buvo patikimas burlininkams — šamanams ir žyniams.

Naujoji J. Galvydžio kny-gutė — įdomus ir naudingas leidinys visiems, besidomi-tiems religijos raidos, mito-logijos bei etnografijos klau-simais, propagandistams, pe-dagogams. Šis leidinys puik-iai papildo mažosios ateiz-mo serijos bibliotekėlę ir yra dar vienas svarbus žingsnis, populiariai aiškinant religijos raidos ir plitimo problemas.

A. Macaitis

Mūsų respublika jau senokai specializuojasi gaminti metalo apdirbimo stakles. Viena pirmųjų šios šakos įmo-nių — Vilniaus Darbo raudonosios vėliavos ordino „Zal-girio“ staklių gamykla per trisdešimt savo gyvavimo me-tų nuėjo ilgą produkcijos tobulinimo kelią — nuo nesu-dėlingų staklių greičio staklių iki šiuolaikinių agregatų su programiniu valdymu. Dabar gamyklos dirbiniai yra geriausių pasaulinių pavyzdžių lygio, kas antras žymi-mas kokybės penkiaburiaunio.

Įmonėje šimtai jaunųjų tampa kvalifikuotais stak-lių gamintojais. Jiems sudaromos geros darbo ir buities sąlygos.

NUOTRAUKOJE: prie naujojo „Zalgirio“ staklių ga-myklos bendrabutis.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

ŠVIESUS TEATRINIO GYVENIMO PUSLAPIAI

Turiningas šiemet teatrų sezonas. Jų kolektyvai stiebia naujais brandžiais pastatymais pažymėti TSKP XXVI suvažiavimą. O be to net keturiems respublikos teatrams šie metai — jubiliejiniai. Apie reikšmingiausius respublikos teatrų pastatymus ir šio sezono planus ELTOS korespondentė V. Petrauskaitė papasakojo Kultūros ministerijos Meno reikalų valdybos viršininko pavaduotojas J. LOZORAITIS.

Mūsų respublikoje dabar veikia vienuolika teatrų: septyni dramos, du muzikiniai ir du lėlių. Jų repertuarai kasmet praturėja beveik 50-čia naujų pastatymų. Metinis žiūrovų skaičius pasiekė milijoną septynis šimtus penkiasdešimt tūkstančių. Vadinasi, santykinai galima pasakyti, kad mūsų teatrų spektaklius kiekvienais metais pažiūrį maždaug kas antras respublikos gyventojas.

Kryptingai papildo savo repertuarą Kauno dramos teatras, prieš šešiasdešimt metų pradėjęs profesionalaus lietuvių scenos meno kelią. Kauniečiai scenos meistras pirmiausia orientuojasi į dabarties problemas. Jis gvildina jau įvykusių dviejų lietuviškų scenos veikalių J. Glinos „Kingo“ ir J. Grušo „Gintarinės vilos“ premjeras, statomas latvių dramaturgo P. Petersono „Bastardas“. Geriausiu praėjusio sezono pripažintas šio kolektyvo spektaklis — M. Unto „Svarbiausia repetitija“ — taip pat apie mūsų dienas.

Brandžią E. Radzinskio „Lunino“ pastatymu praėjusio sezono gražiai užsirekomendavęs Šiaulių dramos teatras, dabar ruošiasi supažindinti žiūrovus su romantine vokiečių rašytojo G. Büchnerio drama „Voicekas“. Savo 50 metų jubilie-

Jų šio teatro kolektyvas pažymės lietuvių dramaturgijos klasiko V. Krėvės-Mickevičiaus „Skirgailos“ premjerą.

Plačią vagą respublikos kultūriniam gyvenimui per keturis savo kūrybinės biografijos dešimtmečius išvarė respublikos Akademinių ir Panevėžio dramos teatrai. Jų veiklos pradžia ir profesinio meistriškumo suklestėjimas glaudžiai susijęs su Tarybų valdžios atkūrimu Lietuvoje.

Akademinis dramos teatras, savo jubiliejų pažymėjęs baškų liaudies poeto Mustajaus Karimo tragedija „Mėnulio užtemimo naktį“, ruošiasi statyti A. Laurinčiuko pjesę „Paskutinis prašymas“, pasakojančią apie lietuvių emigrantų likimą Amerikoje. Sceną išvys taip pat A. Kuternickio veikalas „Spindulys lange“, sprendžiantis moralines problemas, kviečiantis susimąstyti apie žmogaus vietą gyvenime.

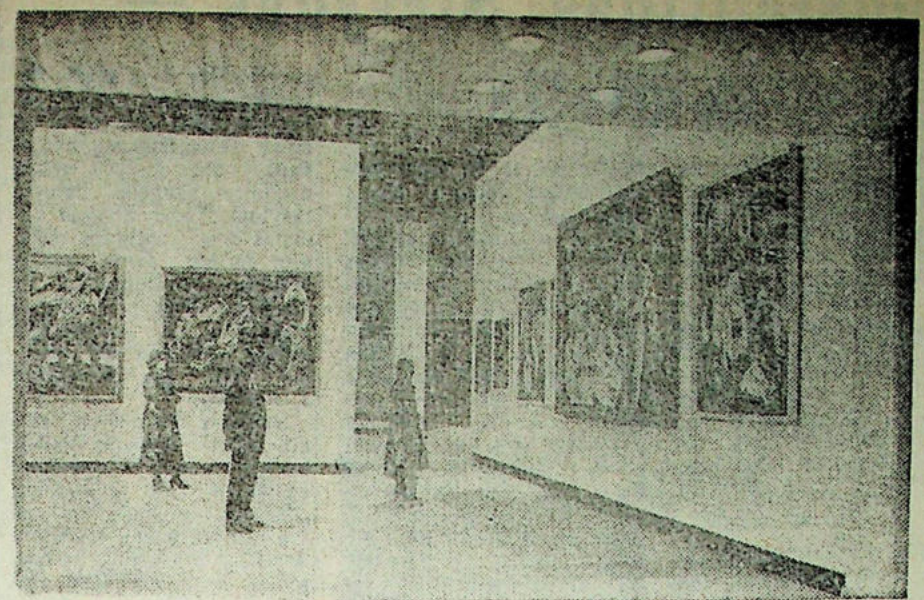
Ištiesą talentingų aktorų plejadą išugdė Panevėžio dramos teatras, vadovaujamas TSRS liaudies artisto J. Milinio. Čia pirmą kartą respublikoje ramos šviesą išvydo ne vieno Tarybų Lietuvos, taip pat užsienio šalių dramaturgų kūriniai. Į naujojo sezono repertuarą įtraukti kūrinių sąrašą dėmesį ypač patraukia S. Vrublevskajos pjesė „Katedros posėdis“, pasakojantis apie

vieno mokslininkų kolektyvo gyvenimą.

Įdomių, aktualias mūsų gyvenimo problemas nagrinėjančių spektaklių tikimasi šį sezoną pamatyti ir Klaipėdos dramos teatre. Šis kolektyvas jau pastatė A. Abdulino „Trylikatį pirmininką“, latvių dramaturgo P. Putnino pjesę „Panaktinis ir skalbėja“, ruošiasi statyti pirmuosius Tarybų valdžios metus vaizduojančių V. Meržkos veikalių „Proletarinės laimės malūnas“.

Ruošdamiesi TSKP XXVI suvažiavimui, teatrų kolektyvai pirmenybę teikia aktualioms, dabartinį gyvenimą gvildenančioms veikals. Tačiau jie pakvies ir į lietuvių literatūros klasikos, tarybinės ir užsienio dramaturgijos premjeras, supažindins su jaunų respublikos autorių darbais.

(ELTA)

Artėjant TSKP XXVI suvažiavimui, Lietuvos TSR liaudies ūkio pasiekimų parodos ekspozicijai salėje atidaryta dailės paroda „Mes kurlame komunizmą“. Žinomi respublikos dailininkai čia eksponuoja savo geriausius darbus, sukurtus per pastaruosius kelerius metus.

NUOTRAUKOJE: lankytojai susipažįsta su dailininkų darbais.

V. Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Naudinga ir patogu

Valstybinio draudimo tarnavimai gyventojams labai reikalingi, draudimo rūšys įvairios, tačiau didžiausią populiarumą turi mišrus gyvybės draudimas. Šis draudimas vadinamas mišriu dėl to, kad apima trejus valstybinio draudimo išpareigojimus: mokėti draudimo sumą apdraustajam pasibaigus terminui, kuriam sudaryta sutartis, netekus pastoviai bendrojo darbingumo dėl nelaimingo atsitikimo, įvykusio galiojant draudimo sutarčiai ir apdraustajam mirus. Šiuo atveju draudimo suma mokama asmeniui, kurį apdraustasis paskyrė draudimo sumai gauti, o jei tokio nėra — įpėdiniams.

Draudimo sutartis gali sudaryti asmenys nuo 16 iki 65 metų amžiaus 5, 10, 15, 20 metų laikotarpiui. Draudimo suma nustatoma norintįjo apsidrausti ir valstybinio draudimo darbuotojo sutarimu, bet ne daugiau kaip 10.000 rub. draudimo sumai.

Dėl traumos ar kitų draudimo sutarties sąlygose numatytų įvykių apdraustajam netekus dalies ar viso darbingumo, valstybinis draudimas jam išmoka atitinkamą draudimo sumos dalį arba visą draudimo sumą. Pažymėtina, kad šiuo atveju išmokama dviguba suma, atsižvelgiant į darbingumo netekimo procentą. Pavyzdžiui, Anykščių rajono Skiemonių apylinkės gyventojas Bronius Mišinys, kirsdamas miš-

ka malkas, smarkiai apšalo rankas. Jis buvo apsidraudęs 1000 rub. sumai mišriu gyvybės draudimu. Kadangi jis neteko 85 proc. darbingumo, jam buvo išmokėta 1700 rub. Be to, jam buvo suteikta lengvata nuo susižeidimo dienos iki sutarties galiojimo pabaigos toliau įnašų nemokėti. Pasibaigus sutarties galiojimo terminui jam bus išmokėta visa draudimo suma, t. y. 1000 rub.

Pilietis Sigitas Sriubas, gyvenantis Anykščių raj. Debelių apylinkėje, buvo apsidraudęs 3000 rub. sumai nuo nelaimingų atsitikimų ir 500 rub. mišriu gyvybės draudimu. Jis turėjo nedidelę traumą ir laikinai neteko darbingumo. Jam buvo išmokėta 800 rub. suma.

Vien už susižeidimo atvejus per š. m. dešimt mėnesių mūsų rajono gyventojams išmokėta 16.085 rub., o iš viso pagal gyvybės draudimo sutartis per tą laiką išmokėta 29.885 rub.

Nors ir kokia būtų apdrausito mirties priežastis, visa draudimo suma išmokama jo paskirtam asmeniui.

Apdraustieji moka įnašus kas mėnesį. Patogiausias mokėjimo būdas — pavedti savo darba vietės buhalterijai išlaikyti įnašus iš darbo užmokesčio. Ši draudimo rūšis naudinga ir patogė, todėl kviečiame visus, kurie dar nėra sudarę sutarties, apsidrausti.

E. Girvė
Valstybinio draudimo inspektorė

Nuoširdžiai užjaučiame VIGINDĄ NENISKIENĘ, mirus mylimam broliui. Kavarsko miesto prekybos darbuotojai

Mirus MONIKAI RAZANSKIENEI, sūnu BENEDIKTĄ, vyrą VINČĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame. Už tai — kolūkių valdyba ir profkomitetas.

BRONEI BARTUSEVICIENEI Dėl mylimo brolio mirties nuoširdžiai užjaučiame ir reikiame Mirus „Anykščių šilėlio“ kolūkių valdybą.

RIMANTUI SLIZIUI Netekus mylimo tėvelio, reikiame nuoširdžiai užjaučiame. Vidaus reikalų skyriaus darbuotojai

Gilaus liūdesio valandą, mirus BRONIUI SLIZIUI, reikiame nuoširdžiai užjaučiame velionio šeimai ir artimiesiems. „Anykščių šilėlio“ kolūkių gyvulininkystės darbuotojai

„Anykščių šilėlio“ kolūkių profsąjunginė organizacija nuoširdžiai užjaučiame ALEKSANDRĄ SLIZIENĘ ir dukrą DAIVĄ, tragiškai mirus mylimam vyrui ir tėveliui.

Mylimam tėveliui mirus, nuoširdžiai užjaučiame ZOSĘ RATKUVIENĘ ir liūdimė kartu su ja. Prekybos centro darbuotojai

Tragiškai mirus BRONIUI SLIZIUI, reikiame nuoširdžiai užjaučiame velionio žmonai ir vaikams. „Anykščių šilėlio“ kolūkių brigados kolūkiečiai

VIGINDAI NENISKIENEI Mylimam broliui mirus, nuoširdžiai užjaučiame reikiame E. ir P. Samavičiai, E. ir St. Giliai, E. Abramovienė.

Mirus „Anykščių šilėlio“ kolūkių kolūkiečiui BRONIUI SLIZIUI, jo šeimai ir artimiesiems giliai užjaučiame reikiame „Anykščių šilėlio“ kolūkių valdybą.

Nuoširdžiai užjaučiame mokytoją JANINĄ SĄBALIAUSKIENĘ, mirus mylimam mamytel. Kavarsko vidurinės mokyklos VII klases mokiniai ir jų tėveliai

Nuoširdžiai užjaučiame VYTAUTĄ PAKALNĮ, mirus mylimam broliui. A. Ubagevičiaus gatvės namo Nr. 12 II laiptinės gyventojai

Reikalinga

Lietuopsąjungos Vilniaus autobusų Anykščių autokolonai reikalingi vairuotojai.

Kreiptis: Anykščiai, M. Čiurino 4a, arba skambinti telefonu 5-24-65.

Viršininkas

Parduoda

Elmininkų bandymų stotyje Stakų kaime skubiai parduodamas nusikėlimui gyvenamasis namas ir ūkiniai pastatai.

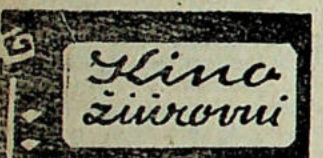
Kreiptis: Troškūnų girininkija, Aloyzų Pavilonį, tel. 5-63-87, bet kuriuo laiku.

Mirus mylimam broliui JUOZUI, nuoširdžiai užjaučiame ANGELE KARPOVIENĘ ir BRONĘ BARTUSEVICIENĘ. Gavėnavičiai, Gronskienė, Aviža, Rinkevičiai, Karveliai, Mameniški, Šimkienė, Kavaliūnai, Medeišos, Paunksniai

RIMANTUI SLIZIUI Gilaus liūdesio valandą, tragiškai mirus mylimam tėveliui, reikiame nuoširdžiai užjaučiame. Anykščių liaudies teismo, Prokuratūros, Juridinės konsultacijos ir Notarinės kontoros darbuotojai

BRONEI BARTUSEVICIENEI Mirus mylimam broliui, reikiame nuoširdžiai užjaučiame. Fabrikos „Spartakas“ administracija ir profsąjunginė organizacija

DOMINYKUI JAKSIUI Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame reikiame Anykščių sviesto gamyklos Svėdasų punkto darbuotojai

„SUGRĮZIMO DIENA“

Laikas, kai prasideda šio baltarusių filmo veiksmas, nurodytas labai tiksliai — 1944 metų liepos 25. Laikas, kai veiksmas baigiasi, nenurodytas, tačiau galima numanyti, kad praėjo savaitė, daugiausia — dvi. Ir tai buvo herojų, kaimo, gimtosios žemės likimo esminio lūžio metas.

1944 m. liepą Vakarų Baltarusija buvo išvaduota iš fašistų, tačiau tautos dar nebuvo. Dar klabojo po miškus iškrikę fašistų būriai, atsilikę nuo armijos. Tie, kurie gerai gyveno prie okupantų, dar tikėjosi išvengti atpildo, išsaugoti prisigrobta turtą. Ir štai mūsų akyse valstiečiai renkasi gyvenimo kelią, prieina išvadą, kad tik drauge jie gali įveikti ir priešin, ir pokarinę suirutę.

Filme iš esmės nėra pagrindinio herojaus. Vienu herojų likimas parodytas kiek išsamiau, kitiems personažams duota

viena-dvi replikos. Sugrįžimo diena — tai ne tik 1944 metų liepos 25-oji diena, kai kareivis Alešis perėjo platų lauką į žemumoję išvydo savo gimtą kaimą. Filmas pasakoja apie to kaimo sugrįžimą į taikų gyvenimą, taikius ir amžinus valstiečių rūpesčius dėl duonos, dėl žemės.

„ARTISTO“ ATSIŠVEIKINIMO GASTROLES

Tai „Mosfilmo“ kino studijos meninis filmas, kuriam scenarijų parašė autorius Sergejus Aleksandrovas. Parodoma, kaip užkietėjęs nusikaltėlis, pravarde „Artistas“, sumano apiplėšti inkasatorius, kurie veža darbo užmokestį hidroelektrinės statytojams. Grobikai viską apskaičiavę taip tiksliai, kad, rodos, sėkmė garantuota. Tačiau... Režisierius Aleksandras Faincimeris labai įdomiai pavaizduoja nusikaltėlių veiklą ir liūdną jos baigtį.

Filme išvysime aktorius Sergejų Piželį, Vadimą Spiridonovą, Jurių Potiomkiną, Nikolajų Šarariną, Jeleną Zelonovą.

St. Jasiulionienė
Anykščių rajono kinų direkcijos redaktorė

234930 Anykščiai, Sagarovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiško ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективные дарбы» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы в Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 38. Spaudė Ukmergės spaus tuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.256

Užsak. Nr. 2037